

dan man kan føre en offensiv politik, en aktiv politik for at ændre energipolitikken, fordi man har et projekt om at redde en falleret EU-forfatning, synes jeg godt nok er meget pinligt.

Kl. 14.10

Jeg har dog også lyttet til debatten i dag, og jeg kan jo konstatere, at hr. Svend Auken nævnte, at han gerne vil lave en beretning i Europaudvalget, som kan bringe Danmark lidt på banen, og så konstaterede jeg også, at mange af de ting, han nævnte, faktisk var ting, som stod i det her beslutningsforslag. Der må jeg sige, at jeg da ikke er så forfængelig, at jeg siger, at jeg kun vil vedtage ting, hvis det er mig, som står som forslagsstiller. Jeg kan sådan set godt leve med, at vi får vedtaget mange af de her fornuftige ting i en beretning i Europaudvalget frem for et forslag i Folketinget. Jeg må sige, at der er det konkrete indhold mere vigtigt, end hvem der lige præcis står som bannerfører eller forslagsstiller for en bestemt måde at få vedtaget tingene på.

Så det er da muligt, at der er nogle muligheder her, og det synes jeg da at vi skal kigge på, men det ændrer ikke ved, at jeg synes, det er noget pjattet fra hr. Svend Aukens side, at man ikke bare kan stemme for det her forslag, som jo indeholder en masse gode overordnede punkter med hensyn til netop at kigge på, hvordan man ikke skal støtte atomkraften, men hvordan man skal støtte vedvarende energi.

Så selv om det ikke tyder på, at der er flertal for lige præcis Enhedslistens forslag her, hvilket jeg selvfølgelig beklager meget, vil jeg da glæde mig over og også betragte det som en politisk sejr, at vi har været med til at få diskussionen her på banen, og at der nu i Europaudvalget er en beretning på vej, som kan komme igennem med mange af de ting, som ligger i det her beslutningsforslag. Det er jeg i hvert fald glad for.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til hr. Rune Lund.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør

indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 42:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af Det Internationale Atomenergiagenturs formål.

Af Anne Grete Holmsgaard (SF) m.fl.
(Fremsat 17/11 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg tillader mig i tilknytning til den sidste debat, vi havde, lige at svare fru Holmsgaard.

Det er sådan, at vi ikke synes, at lånerammen skal hæves til brug for opførelse af nye værker, men man kan jo godt forestille sig, at der en dag kan blive tale om at øge sikkerheden på eksisterende værker. Men der er i dag ingen særlig diskussion i EU om at hæve lånerammen.

Så vil jeg også lige gøre opmærksom på, at lånerammen faktisk kun bruges til lån til sikkerhed; der er ikke givet lån til opførelse af atomkraftværker i EU-medlemslandene. Det vil jeg godt slå fast; det er ikke sket i de sidste 20 år. Og de lån, der er udbetalt, er alle betalt tilbage igen. Det vil sige, at Danmark ikke har penge i klemme i låneordningen, for pengene er betalt tilbage igen.

Så vi er enige i, at Euratom-lånerammen ideelt set kun skal kunne bruges til afvikling eller sikkerhed, og jeg kan oplyse, at i de sidste 20 år er det besluttet at udlåne 537 mio. euro til tre projekter i henholdsvis Bulgarien, Rumænien og Ukraine, og det var i forbindelse med modernisering og at gøre værkerne sikre.

Det er klart, at sikkerhedsforbedringer går vi jo alle sammen ind for, så der er ikke tale om, at vi laver en låneramme, hvor man laver nye atomkraftværker, men man sikrer dem, der er.

Så går jeg over til SF's forslag, og det er et forslag om ændring af Det Internationale Atomenergiagenturs formål, således at promovering

af sikker udnyttelse af atomkraft fjernes fra agenturets formålsbestemmelser.

Vi finder, at beslutningsforslaget bør forkastes. Som jeg tidligere har anført i mit svar til fru Anne Grete Holmsgaard den 12. april sidste år på spørgsmål nr. S 3993, er det regeringens vurdering, at et forslag om ændring af IAEA's statut ikke vil kunne nyde fremme og opnå det krævede todrettedesflertal i IAEA.

Regeringen finder også, at der er tungtvejen- de grunde til, at Danmark ikke skal fremlægge sådan et forslag. IAEA hviler på en balance mellem sikkerhedsforanstaltninger og bistand, mellem ikke-spredning og udvikling. Uanset Danmarks klare holdning imod atomkraft vil det være uhensigtsmæssigt at anfægte denne balance.

IAEA modtog, som vi alle ved, for godt et år siden Nobels Fredspris. Den blev givet til IAEA og generaldirektør el-Baradei til deling for deres indsats for at forebygge, at atomteknologi misbruges til militære formål, og for at sikre, at kerneenergi anvendes på den sikrest mulige måde.

Der er tale om en uafhængig FN-organisation, der har forstået at udføre sine funktioner i henhold til sin statut på en måde, der har skabt stor faglig respekt, og den er ligesom ikke-spredningstraktaten af 1968 en grundpille i det internationale samfunds indsats på ikke-spredningsområdet.

Kl. 14.15

Mens Danmark, EU, USA og andre industrialiserede lande lægger vægt på IAEA's arbejde inden for nuklear ikke-spredning og verifikation samt udvikling af sikkerhedsstandarder, er udviklingslandenes interesse i agenturet primært rettet mod den bistand, som IAEA kan yde dem på det nukleare område.

En del af IAEA's bistandsindsats omfatter emner som strålingssikkerhed og medicinsk anvendelse af nuklear teknologi. Denne bistand kan vi fra dansk side kun være tilfredse med, ikke mindst i udviklingsmæssig sammenhæng. Bistanden omfatter dog også i et begrænset omfang udvikling af kerneenergien, når dette ønskes af et medlemsland.

Fra dansk side ønsker vi med udgangspunkt i Folketingets beslutning fra 1985 som bekendt ikke at fremme atomkraft hverken i Danmark eller i andre lande. Danmark anerkender heller ikke atomkraft som en bæredygtig energikilde. Det slår Danmark også jævnlige fast i IAEA. Danmark arbejder sammen med en mindre gruppe af lande, der ligesom vi ikke ønsker at

fremme kerneenergi, for at IAEA's indsats på kerneenergiområdet som minimum ikke udvides. Det gælder bl.a. under forhandlinger om den årlige kernekraftsresolution i forbindelse med IAEA's generalkonference, hvor gruppen arbejder for at undgå problematiske formuleringer om, at kerneenergi bidrager til bæredygtig udvikling.

Men samtidig må vi erkende, at et stort flertal af lande – ikke mindst udviklingslandene – modsat os finder, at atomkraft bidrager til bæredygtig udvikling. Ikkespredningstraktaten hviler på samme måde som IAEA's statut på den grundlæggende forståelse, at de forpligtelser vedrørende ikke-spredning, kontrol og sikkerhed, som landene påtager sig, ikke fratager dem deres ret til nuklear udvikling, herunder af kerneenergi. I IAEA insisterer den 118 lande store gruppe af alliancefri lande, the Non-Aligned Movement, konsekvent på retten til nuklear teknologi.

I den aktuelle sag vedrørende det iranske atomprogram benytter Iran sig jo netop af beskyrningen hos en række udviklingslande for at blive afskåret fra nuklear udvikling, og derfor samler de udviklingslandene omkring sig, fordi de tror, det kun drejer sig om nuklear udvikling, hvor vi jo præcis frygter, at den nukleare udvikling kunne udvikle sig til atomvåben, og det er jo det, IAEA skal holde øje med. Iran fremstiller denne sag som Vestens pres for at begrænse Irans adgang til udvikling af atomteknologi, herunder atomkraft, i overensstemmelse med ikke-spredningstraktatens artikel 4 i IAEA's formålsbestemmelser.

Regeringen vurderer, at et dansk forslag om en begrænsning af IAEA's formål ikke alene vil være uden muligheder for at nyde fremme på grund af den begrænsede opbakning til de danske synspunkter om atomkraft blandt de øvrige IAEA-lande – hvis de insisterer på atomkraft, har vi jo via IAEA en klar interesse i, at den bliver så sikker som muligt – forslaget ville formentlig også møde særlig modstand fra udviklingslandene, som ville opfatte det som et forsøg på at forrykke balancen mellem bistand og kontrol: at vi må godt, men de må ikke. Forslaget ville dermed formentlig helt utilsigtet virke som vand på møllen for dem, som ønsker at skabe splid omkring IAEA's formål: at virke inden for ikke-spredning. Og det ville kunne skabe mistænksomhed omkring vestlige landes intentioner med ikke-spredningstraktaten.

Det kan forventes, at et stigende antal lande grundet økonomiske og demografiske forhold i fremtiden vil inddrage atomkraft i deres energiplanlægning, og i så fald er det afgørende, at evnen til at berige uran ikke fører til udvikling af atombomber i strid med internationale aftaler, som der er international bekymring for i tilfældet Iran. Vi ser jo, at det internationale ikke-spredningsregime er sat under pres fra lande som Nordkorea og Iran i dag.

Vi har derfor i dag mere end nogen sinde brug for fuld opbakning til det velfungerende internationale kontrolorgan, som IAEA er, og som også derfor fik Nobelprisen. Vores bestræbelser bør derfor gå på at styrke dets arbejde på de områder, vi prioriterer, dvs. særlig ikkespredning, kontrol, sikkerhed og forebyggelse af nuklear terrorisme.

Jeg håber, at SF er enig, når jeg siger, at regeringen vil fortsætte indsatsen sammen med ligsindede lande for at skabe forståelse for Danmarks synspunkter vedrørende kernekraft, men jeg må af de anførte grunde opfordre til, at beslutningsforslaget forkastes.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til udenrigsministeren. Der er en enkelt, nej, to korte bemærkninger. Først fra fru Anne Grete Holmsgaard og derefter hr. Martin Lidegaard.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er jo klart, at jeg er fuldstændig enig med udenrigsministeren i, at vi har brug for et effektivt kontrolorgan, og vores forslag går jo heller ikke på den del af IAEA's opgaver, der er kontrol med ikkespredning, kontrol med sikkerhed osv. Der er vi fuldstændig enige.

Men jeg vil gerne høre, hvorfor udenrigsministeren fremhæver, at det kan være et problem at fremsætte det her forslag, fordi en række ulande vil reagere på den måde, at de vil sige: I må gerne, men vi må ikke. Altså, Danmark er et ikke-a-kraft-land, og derfor er det jo ikke den reaktion, man kan få på det, for vi fremsætter noget, som vi heller ikke bruger selv, og siger, at der er en årsag til, at vi ikke bruger a-kraft selv, og det er, fordi vi betragter det som en farlig teknologi.

Derfor synes jeg, det var et meget dårligt argument. Så jeg vil gerne høre: Hvad mener udenrigsministeren egentlig med det?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Med det mener jeg jo, at hvis vi begynder at røre ved formålsparagraffen, vil ulandene føle, at det her er, som om vi vil fjerne deres mulighed for at få atomkraft. Og de vil alle sammen gerne have muligheden for at få atomkraft.

De i alt 118 lande vil med det samme afvise det danske ønske, så der er simpelt hen ikke nogen gang på jorden for fru Holmsgaards forslag, for det ville blive hældt ned ad brættet i IAEA's styrende organer med det samme. Ulandene, som er 118-gruppen, vil jo simpelt hen spørge sig selv: Hvad er det, de er ude på? De sonderer da ikke mellem Danmark og Finland så kraftigt, som fru Holmsgaard gør.

Vi kan så forklare, at vi ikke bruger det, og så vil de da svare: Jamen det må I da selv om, men vi vil gerne bruge det. Fordi I ikke bruger det, skal I da ikke fortælle os, at vi ikke må bruge det. Det ville da være svaret fra ulandene: Fordi I ikke bruger det, skal I da ikke fortælle os, at vi ikke må bruge det. Desuden er der mange af jer, der bruger det, vil svaret være.

Så det vil jo virke som en missioneren, som man ikke har lyst til at høre på. Jeg tror, det er direkte skadeligt i det politiske samarbejde med landene. Så skal man hellere gøre det, som IAEA gør: at gå ind og rådgive, således at de lande, som vælger atomkraft, får den på den sikrest mulige måde, og at kontrollen med den atomkraft, der er der, finder sted, så den ikke kan ende som våben.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Nu er problemet med a-kraft jo, at det er en teknologi, som har grænseoverskridende konsekvenser. Det har den, både fordi affaldet transporteres mellem lande, men også fordi det, hvis der sker et uheld, med al sandsynlighed også spredt sig til andre lande.

Men det, udenrigsministeren siger, får mig til at tænke på hele arbejdet med at forbyde dumpning af radioaktivt affald. Der kunne man have sagt fuldstændig det samme: Vi vil blive hældt ned ad brættet med det samme. Det gjorde vi også med det samme, men i det lange løb blev vi bare ikke hældt ned ad brættet. Det lykkedes faktisk, fordi Danmark sammen med andre tog et initiativ til at få forbudt dumpning af a-kraft-affald eller strålingsaffald. Det lykkedes faktisk at få det igennem.

Det her er jo et spørgsmål om også at tage diskussionen om, at der er nogle teknologier, der er mere farlige end andre teknologier. Man kunne jo udmærket gøre det i forbindelse med at sige, at vi samtidig vil måske ikke sørge for, men i hvert tilfælde arbejde meget kraftigt for, at der kommer en teknologioverførsel til ulandene af andre teknologier, som kan løse energiproblemer, teknologier, som kan give energiforsyning, men som ikke indebærer de her risici, som der jo altså er ved a-kraft.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen altså, vi er jo enige om, at vi ikke vil fremme atomkraft, men vi lever altså i den virkelige verden, hvor en række lande bruger atomkraft og en række lande vil forbeholde sig ret til at anvende atomkraft. Hele striden med Iran ligger jo dér.

Hvis vi går ud og propaganderer for fru Holmsgaards synspunkt, svarer det ikke til det med dumping. Når vi var enige i det synspunkt, var det jo, fordi dumping pludselig bragte fuldstændig sagesløse områder i fare, men her er der jo tale om nogle områder, der ikke ønsker at være sagesløse – i gåseøjne – men selv ønsker at få atomkraft. De vil ikke have frataget sig den mulighed.

Det, vi skal arbejde for i IAEA er jo, at i så fald skal den være så sikker som mulig, der skal være kontrol med det, og der skal ikke kunne overføres fra civilenergi til militærenergi. Det er jo det, der er det afgørende.

Så vil jeg også godt lige minde om, at vi for så vidt selv har glæde af IAEA, for vi har brug for IAEA inden for nukleart beredskab, inden for sundhed, inden for strålingsbeskyttelse, inden for sikkerhedsforanstaltninger, inden for orientering af radioaktivt affald og inden for forskning og nedlæggelse af nukleare anlæg. Vi har altså nogle punkter, hvor vi har glæde af dem, så jeg synes ikke, vi skal føre et felttog imod dem.

Jeg mener, det er en lidt halsløs gerning at vil ændre formålsparagraffen, for de bygger ikke atomkraftværker. Det er jo det, der også var misforståelsen før. De bygger jo ikke atomkraftværker (*Anne Grete Holmsgaard* (SF): Det sagde jeg heller ikke!) Nej, det ved jeg godt at fru Holmsgaard ikke siger; jeg præciserer det bare. De bygger ikke atomkraftværker, men de er med til at skabe sikkerhed. Fru Holmsgaard er ekspert på det her område, så det var slet ikke en underkendelse af fru Holmsgaard. Jeg vil godt bare

præcisere, at de ikke bygger, de er med til at sikre det, som andre vil bygge.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg har hørt udenrigsministerens argumenter og kan et langt stykke ad vejen godt følge hans argumentation, men jeg synes, at hvis man ikke vil stemme for det her forslag, må det være interessant at høre, hvad regeringen så vil gøre, om jeg så må sige, for at skubbe den her udvikling i den rigtige retning, så vi får mindre a-kraft, og så vi tilbyder ulandene nogle alternativer, så vi sikrer, at forskningsmidlerne bliver lagt i de rigtige kasser.

Så hvis ikke det her er løsningen, hvad er så løsningen?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes, det er et utrolig konstruktivt forslag og bemærkning, som hr. Lidegaard kommer med her, for det er jo vigtigt, at vi i vores energipolitik peger på noget andet. Det var så også det, fru Holmsgaard var inde på: at vi kunne overføre teknologier. Det vil vi også gerne, og det prøver vi jo faktisk også. Den danske regering ligger jo i front med eksportfremstød for at fremme salg af vores miljørigtige energiteknologi.

Kl. 14.25

Der er det sådan, at vi jo bredt i Folketinget er enige om energipolitik og vores indspil i EU om energipolitikken. Og der har det været vores indsats at ønske, at EU fastsætter en ambitiøs målsætning, hvor 15 pct. af energiforbruget i hele EU skal komme fra vedvarende energikilder allerede i år 2015. Og inden 2015 skal der træffes beslutning om en ny målsætning for 2025 på mindst 20 pct. og op til 25 pct., selvfølgelig afhængigt af den teknologiske udvikling. Kommissionen har så efterfølgende foreslået en målsætning på 20 pct. i 2020, men vi ønsker, at man er mere ambitiøs. Og så vil jeg minde om, at vi i forskningsprogrammets 7. program jo altså fik en fordobling af midlerne til vedvarende energi ind, og at over halvdelen af de nye midler inden for området skal gå til udvikling af vedvarende energi.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Det er rigtigt. Og vi er jo enige om, at det er rart, at det går i den rigtige retning på europæisk

plan. Men man kan spørge sig selv, om det på internationalt plan gør det samme, og om vi har de internationale mekanismer, der skal til for at sikre den teknologioverførsel, som også fru Anne Grete Holmsgaard talte om, så det ikke kun er a-kraft, vi tilbyder de udviklingslande, der har så brændende brug for energi, men også andre og mere vedvarende former for energi. Og der kunne jo måske godt være tale om, at Danmark var med til at tage nogle initiativer, der også skabte nogle nye mekanismer for Europa i forbindelse med ulandene og i FN-regi.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det er jeg enig med hr. Lidegaard i. Det indgår jo også i vores bistandsprogrammer f. eks. i Afrika, at vi faktisk bidrager med teknologi til vedvarende energi – det er så ikke a-kraft – for f.eks. at bevare skovene, således at de ikke bliver fældet og brugt til brænde med det samme, for så får de jo aldrig nogen sinde skove, og så får de ikke fastholdt vandet. Så er der jo f.eks. også solenergi, som vi er med til at fremme i de lande, hvorved de bevarer skovene, som kan bevare grundvandet. Så jeg er helt enig i, at det er en god proces, vi kan sætte i gang med vores energividen om vedvarende energi.

Hvad angår Verdensbanken har vi jo engageret os meget i, at man skal øge sin støtte til vedvarende energi i lånerammerne for Verdensbanken. Og der kan jeg sige, at Verdensbanken har øget sit udlån til vedvarende energi og større energieffektivitet med 48 pct. i finansåret 2006 – altså bare i 2006. Og det er altså bl.a. sket på grund af pres og dansk politik, så jeg er enig i, at det ikke er nok bare at sige, at vi ikke skal have atomkraft, vi skal også kunne pege på det andet.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til udenrigsministeren, og så går vi over i ordførerrækken, og den første ordfører er hr. Eyvind Vesselbo.

Eyvind Vesselbo (V):

Som ministeren nævnte for kort tid siden, fik Det Internationale Atomenergiagentur for ca. 1 år siden Nobels fredspris, og den blev givet til IAEA til deling med generaldirektøren for deres indsats for at opbygge en atomteknologi og forebygge, at atomteknologi misbruges til militære formål, og for at sikre, at kerneindustrien anvendes på den sikreste måde. Det må man sige jo er

en rimelig god begrundelse for at give Nobels fredspris. IAEA er derfor en FN-organisation, som har skabt en stor faglig respekt om sine funktioner og sit arbejde, og organisationen er uafhængig og gør en stor indsats på ikkespredningsområdet.

Det, der er interessant ved organisationen – eller et af de interessante aspekter af organisationens arbejde – er, at der jo er forskellige interesseorganisationer i IAEA's arbejde. Danmark, EU, USA og andre vestlige lande lægger vægt på IAEA's arbejde inden for nuklear ikkespredning og verifikation samt udvikling af sikkerhedsstandarder. Det er vigtige områder. Agenturet arbejder også med strålesikkerhed og medicinsk anvendelse af nuklear teknologi, så der er ingen tvivl om, at agenturet spiller en meget vigtig rolle på hele det nukleare område.

Når jeg sagde, at der er forskellige interesseområder, så er det, fordi ulandene har en anden interesse; de har nemlig mest interesse i IAEA's arbejde med bistand på det nukleare område. Og SF ved jo ganske godt, at et dansk forslag – som ministeren jo også nævnte – om en begrænsning af IAEA's formål som foreslået i beslutningsforslaget ikke vil kunne vinde flertal i de andre IAEA-lande. Det kan allerhøjest skabe splid mellem de deltagende lande. Ulandene vil jo tro, at vi forsøger at komme og presse dem til noget, som vi gerne vil have, i modstrid med det, de godt vil have, nemlig at balancen mellem bistand og kontrol bliver skubbet.

Kl. 14.30

SF ved også godt, at vi fra dansk side ikke ønsker at fremme atomkraft hverken i Danmark eller i andre lande. Det blev jo vedtaget allerede i 1985 i Folketinget. Danmark anerkender ikke atomkraft som en bæredygtig energikilde. Men det er der altså andre lande, der gør, bl.a. EU-landene. De vil derfor i fremtiden af økonomiske og demografiske grunde bruge atomkraft i deres energiplanlægning.

Her er det selvfølgelig vigtigt, at vi er med til sammen med IAEA at sørge for, at denne brug af nukleare materialer ikke fører videre til brug og udvikling af atomvåben. IAEA er netop dette velfungerende internationale kontrolorgan, som kan være med til at sikre det. Derfor skal vi selvfølgelig styrke IAEA's arbejde i stedet for at svække det gennem SF's forslag.

Som det jo nu fremgår af det, jeg har sagt, kan Venstre ikke støtte forslaget.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til hr. Eyvind Vesselbo. Der er ikke nogen spørgsmål, så vi går over til den næste i ordførerrækken, hr. Kim Mortensen.

Kim Mortensen (S):

Jeg vil gerne starte med at sige, at Socialdemokratiet er modstandere af atomkraft. Det er vi her i Danmark, det er vi i Europa, og det er vi på globalt plan. Det er vi også, selv om atomkraft som energiform den aktuelle klimadebat taget i betragtning i forhold til kulfyrede kraftværker jo er en ren og CO₂-neutral energiform.

Men atomkraft har altså også en række negative sider, der samlet set overskygger de miljømæssige fordele. Det gælder bl.a. de fatale konsekvenser, der er forbundet med a-kraft-ulykker, hvilket historien desværre har vist med al ønskelig tydelighed, ligesom problemerne med atomaffald og den deraf forøgede risiko for spredning af atomvåben udgør en alvorlig sikkerhedsrisiko. Tilsammen og hver for sig er de alle sammen årsag til, at atomkraft hverken hører hjemme i Danmark eller i resten af verden, og derfor skal Det Internationale Atomenergiagentur naturligvis som princip heller ikke fremme brugen af atomkraft.

Vi skal ikke bruge ressourcer på at fremme brugen af atomkraft, men i stedet for satse på en massiv udvikling af alternative energiformer, udvikling af nye brændstofmotorer og motorbrændstof, så vi på sigt kan blive mindre afhængige af olie, kul, gas og atomkraft.

Samtidig kan vi altså heller ikke lukke øjnene for, at en lang række lande, også i EU, har atomkraftværker. I den seneste tid har bl.a. Berling-ske Tidende ført en massiv kampagne for at få sat atomkraft på dagsordenen. Vi er enige i, at en global diskussion om både ulemperne og fordelene ved atomkraft er vigtig, men debat eller ej, atomkraft udgør så stor en trussel for os, at der ikke er nogen tvivl om, at man i stedet bør satse på vedvarende energikilder og så naturligvis spare på energien.

Socialdemokraterne opfatter forslaget fra SF som meget sympatisk, men vi deler også udenrigsministerens vurdering af, at det ikke er realistisk at opnå to tredjedels flertal blandt landene i FN. Vi mener derfor ikke, at det for nærværende vil være rigtigt at sende udenrigsministeren på denne svære og håbløse opgave, ligesom det vil være unødvendigt at sætte spørgsmålstegn ved det meget roste arbejde, der laves i Det Internati-

onale Atomenergiagentur. På den baggrund kan vi ikke støtte forslaget fra SF.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og den næste ordfører er hr. Morten Messerschmidt.

Morten Messerschmidt (DF):

Det har allerede flere gange været fremført, hvilke fornuftige formål der ligger bag IAEA's arbejde.

Det har ligeledes været fremhævet, at der siden 1985 her i Folketinget har været en beslutning, om hvilken der har været enighed, om, at man i Danmark hverken skal fremme atomkraft eller anerkende atomkraft som bæredygtig. Derfor bruger vi ikke atomkraft. Det er der en lang række fornuftige og gode grunde til, som de tidligere ordførere samt udenrigsministeren har redegjort for.

Kl. 14.35

Man kan i den her sammenhæng sige, at vi jo desværre ikke lever i en lukket verden, hvor alle har de samme klare og fornuftige synspunkter, som Folketinget har. Derfor er der lande rundt omkring, særlig i den tredje verden, som altså fortsat bruger atomkraft som energikilde. Det kan vi ikke blande os i, og det skal vi naturligvis heller ikke.

Men netop fordi atomkraft og de uheld og de risici, der er forbundet med den energiform, er meget grænseoverskridende og i øvrigt meget alvorlige, er det også nødvendigt, at man samarbejder om ikkespredningsaftaler og lignende, altså gensidige overenskomster, for at få en grundlæggende forståelse for, at man selvfølgelig i de lande, hvor man vælger at bruge atomkraft, skal gøre det på en for miljøet og for menneskene så gunstig og hensigtsmæssig måde som overhovedet muligt.

Jeg synes egentlig, som også den tidligere ordfører fra Venstre var inde på, at det forhold, at Nobels Fredspris er gået til el-Baradei, indikerer, at man i IAEA faktisk er på rette spor. Derfor kan vi ikke støtte SF's forslag; ikke fordi vi er tilhængere af atomkraft – det er vi naturligvis ikke – men fordi det arbejde, som foregår i IAEA, netop er så meget andet end at fremme atomkraft, det er faktisk primært at sikre, at de lande, der bruger atomkraften, også har muligheder for at gøre det på en for omgivelserne og miljøet så god måde som overhovedet muligt. Og det er der egentlig ikke nogen god grund til at være imod.

Første næstformand (Svend Auken):

Nej, og vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Per Ørum Jørgensen.

Per Ørum Jørgensen (KF):

SF ønsker med dette beslutningsforslag at ændre den del af Det Internationale Atomagenturs formålsbestemmelse, som vedrører spørgsmålet om promovning af atomkraft. Det kan måske umiddelbart lyde ganske fornuftigt og i tråd med den klare danske holdning imod atomkraft, men det er en unuanceret tilgang til IAEA's virke. Det Internationale Atomagentur baserer sit virke på en klar balance mellem bistand og kontrol.

I Det Konservative Folkeparti er vi af den klare overbevisning, at hvis man rykker på den balance, så vil det få uhensigtsmæssige konsekvenser. Det betyder ikke, at vi ikke kan fremføre vores synspunkter i IAEA og på den måde gennem dialog påvirke Det Internationale Agenturs virke, hvilket for mig at se er en konstruktiv tilgang til dette internationale samarbejde. Samtidig må vi endvidere erkende, som også ministeren var inde på, at et ønske om at ændre IAEA's vedtægter med al sandsynlighed ikke kan lade sig gøre i praksis, da det vil kræve et flertal på to tredjedele.

Det Konservative Folkeparti bakker fuldt og helt op om den danske holdning imod atomkraft. Vi finder, at debatten om atomkraft rejser flere spørgsmål, end den giver svar. Det vil være helt forkert at starte nærmest forfra med atomkraft som energikilde i Danmark, når vi med ekspertise og innovation er i verdenseliten på områder som energieffektivitet, energibesparelser og vedvarende energi.

Men man skal ikke være blind for, at andre lande satser på atomkraft, herunder også en række udviklingslande. Der har vi fra dansk side naturligvis en klar interesse i, at IAEA så effektivt som muligt bidrager til at sikre kontrol, ikkespredning og den størst mulige sikkerhed. Så selv om der helt sikkert ligger gode intentioner bag dette beslutningsforslag, må vi sige, at vi fra konservativ side ikke kan støtte det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Taletiden i Folketinget rækker ikke til at opliste alle de problemer, der er forbundet med atom-

kraft, så lad mig bare nævne her i flæng: Det er en af de absolut dyreste energiformer, vi kender, og hvor der bliver givet milliarder af euro og dollars i statstilskud og fortvivlende mængder af forskningsmidler, som kunne være gået til meget bedre formål, for at få det til at løbe rundt; det er en miljømæssig uforsvarlig energiform, fordi vi endnu ikke har fundet en metode at oplagre affaldet på, og det er også stærkt problematisk, når man skal dekommissionere de værker og det affald, der bliver efterladt; det er forsyningssikkerhedsmæssigt heller ikke nogen god energiform, fordi man jo også løber ud for uran på et tidspunkt; og endelig er der en tæt sammenhæng mellem det at have, om jeg så må sige, fredelig kernekraft og det at begynde at udvikle kernevåben. Også derfor er det en energiform, man må tage afstand fra.

Derfor er der heller ingen tvivl om, at det sådan set vil være lykkeligt, hvis man kan fjerne det spredningsformål, der ligger i Det Internationale Atomenergiagenturs formålsparagraffer. Det synes jeg ikke man kan være uenige med forslagsstillerne i ville være meget gavnligt.

Kl. 14.40

Hvad man nok kan diskutere mere er, om det er her, Danmark skal sætte sin, om jeg så må sige, diplomatiske kapital ind i kampen for at få en mere bæredygtig udvikling i verden, dels fordi man nok må erkende i denne sluttede kreds, at det er en forholdsvis håbløs kamp, fordi der ikke vil være mange lande, der er enige med os, og dels fordi vi jo desværre ikke kan rokke ved, at mange lande har besluttet sig for at satse på atomkraft i modsætning til Danmark.

Vi risikerer også, som ministeren var inde på, at blive misforstået af udviklingslandene. Derfor er spørgsmålet, om ikke det i virkeligheden ville være bedre at bruge Danmarks ressourcer til at foreslå noget helt andet, nemlig at man opretter et internationalt agentur til fremme af vedvarende energi med en formålsparagraf, der hedder spredning af vedvarende energi, som eksplicit har til formål især at støtte ulandenenes udvikling af nye energiteknologier, og som på den måde, om jeg så må sige, kan fremme nøjagtig det samme formål, nemlig at få kanaliseret flere midler over til forskning i og spredning af vedvarende energi i stedet for i atomkraft. Jeg tror sådan set, at et sådant forslag, selv om det heller ikke vil være helt let at komme igennem med, på mange måder ville have lettere ved at komme igennem end det forslag, der ligger her.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Rune Lund som ordfører.

Rune Lund (EL):

Det her beslutningsforslag fra SF, som handler om at ændre Det Internationale Atomenergi-agenturs formål, ligger jo i virkeligheden i meget god forlængelse af det forslag, som Enhedslisten stod for, og som blev behandlet lige før det her forslag, nemlig forslaget om, hvorvidt en revision af Euratom-traktaten i EU-samarbejdet skulle bruges til aktiv fremme af atomkraft som energikilde.

Derfor har vi i Enhedslisten tænkt os at støtte det her forslag. Jeg synes, at SF også skulle have støttet vores Euratom-forslag, fordi vi synes, at de her to forslag netop hænger utrolig godt sammen. Enhedslistens forslag om Euratom-traktaten i EU og det her forslag fra SF i forhold til, hvad der foregår i FN ser vi som to forslag, der hører under den samme hat.

Det her forslag er godt, ligesom Enhedslistens forslag B 59 er det, fordi det sender et vigtigt signal. Det duer simpelt hen ikke, at vi har internationale organer som IAEA, som i den grad har FN's blå stempel, og som arbejder for at fremskynde og udbrede atomkraft til energiformål.

Samtidig er IAEA's arbejde for at forhindre spredning af nukleart materiale til ufredelige formål og arbejde med at sætte standarder for sikkerhed vigtigt, og det var en diskussion, som vi ikke tog i ret høj grad under forhandlingen om B 59 lige før det her forslag.

Men det er jo modsætningsfyldt, at IAEA, ligesom man med Euratom-traktaten i EU for så vidt gør det, samarbejder for at udbrede den civile atomkraft, når vi ved, at det jo netop er den civile atomkraft, som kan levere råmaterialet til den militære atomkraft, altså leverer råmateriale til atomvåben. Så hvis man aktivt arbejder for at fremme den civile atomkraft, kommer man faktisk også derved til at arbejde aktivt for at udvikle mulighederne for den militære brug af atomkraft.

FN har jo heller ikke andre organer, som særskilt tager sig af at promovere én bestemt energiform, og der kan man sige, at det i den sammenhæng jo i virkeligheden gør Det Internationale Atomenergiagenturs formål om udbredelse af atomkraft til et endnu større misfoster, end det er i forvejen.

Så har det været fremme i diskussionen fra nogle af de andre ordføreres side, at det her skulle man ikke gøre, fordi Danmark alligevel

ikke ville kunne få vedtaget noget, det er der ingen af de andre, der alligevel vil osv. osv. Det synes jeg er en meget passiv holdning at have. Ligesom i forhold til den diskussion, vi havde om Euratom-traktaten på baggrund af Enhedslistens forslag, mener jeg og Enhedslisten, at det er vigtigt at understrege det danske synspunkt i de her internationale sammenhænge.

Vi skal også fremkomme med vores synspunkter til Det Internationale Atomenergiagentur, for så kan vi være med til at skabe den helt nødvendige debat om atomkraften, som er en dødsensfarlig energikilde, som er dødsensfarlig, hvad angår at transportere affald, og hvor der er store problemer med affaldet, som skal lægges mange kilometer ned i tyske kalkminer f.eks., for at det ikke skal kunne gøre skade på miljø og mennesker. Der vil det så kunne ligge i tusinder af år og udsende radioaktiv stråling. Så vi er bestemt positivt indstillet over for det her forslag fra SF, og vi har tænkt os at stemme for det.

Kl. 14.45

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg vil godt starte med at sige tak for den hjertede støtte fra Enhedslisten og den delvise støtte fra Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre.

Så vil jeg sige, at udenrigsministeren jo nogle gange har det med at bruge lidt stærke ord. Derfor vil jeg med det samme sige: Dette er ikke et felttog mod IAEA. Vi mener, at det er helt nødvendigt at have et organ som IAEA, der kan føre kontrol med spredning af nukleart materiale; der kan føre sikkerhedskontrol med anlæggene og kan gøre andre ting, hvor IAEA har en tilsyns- og en kontrolfunktion. Det er fuldstændig afgørende. Nukleart materiale er dødsensfarligt, og vi har allerede meget stor spredning i verden, og det er et kæmpeproblem for os.

Det her forslag handler udelukkende om at ændre den del af IAEA's formålsparagraf, hvor man stadig har 1950'er-formuleringerne med om troen på den fredelige anvendelse af atomkraft. Den tro deler vi på ingen måde.

Vi er klar over, at der er mange, der bruger atomkraft, det skal man jo ikke have været voksen mange dage eller ung mange dage for at have fundet ud af. Men vi køber heller ikke argumentationen om, at forslaget ikke kan lade sig gøre. Nej, det er rigtigt, at det ikke kan lade sig gøre

her og nu, men det er også et spørgsmål om at rejse en diskussion. Og man må sige, at den jo for så vidt er lettere at rejse, når man tager det, udenrigsministeren siger, nemlig at IAEA ikke er særlig aktiv med hensyn til at promovere a-kraft i dag – de er jo ikke helt inaktive med hensyn til det.

Vi finder, at den her diskussion er vigtig, ikke fordi vi siger, at man skal blande sig i alt, hvad andre lande gør, men fordi det også er problematisk at have synspunktet, at vi slet ikke skal blande os i det, fordi der her altså er tale om en teknologi, der, når den anvendes, er grænseoverskridende. Transporterne er grænseoverskridende og spredning handler jo netop om det, der er grænseoverskridende – hvis uheldet er ude, er det i høj grad grænseoverskridende, fordi det rammer meget hårdt. Altså, det er jo heldigt, kan man sige, og godt for os, at vi ikke har haft andre rigtig store uheld end Tjernobyhuheldet. Der var dog også et stort uheld på Tremileøen i USA for trods alt ikke så mange årtier siden, og vi ved, hvor katastrofalt det er, og hvor vanvittigt mange mennesker det rammer.

Nu er det ikke ret lang tid siden, der var mindedag for Tjernoby, og der kom alle historierne frem, også en del af dem, der er blevet undertrykt af det tidligere Sovjetunionen og det nuværende Rusland, fordi man ikke ville have sandheden frem om, hvor hårdt det har ramt både de mennesker, der uden at vide, hvad de blev sat til, blev sat til at rydde op på Tjernobyværket, og som blev frygtelig syge, og de mennesker, der boede i en stor radius omkring stedet.

Man må sige, at vi også godt ved, at det jo ikke nødvendigvis er demokratiske beslutninger, der sker i mange af de lande, der har a-kraft. Lad os nu tage et land som Kina. Vi ved jo alle sammen godt, at det ikke er demokratiske beslutninger, der træffes, når mennesker skal bo i nærheden af a-kraftværker eller nye a-kraftværker eller kan komme til at bo i nærheden af dem. De har jo ingen indflydelse på det. Så jeg synes også, vi har en forpligtelse til at rejse den her diskussion om, hvor farligt det er. Hermed behøver vi jo ikke at sige, at vi så i øvrigt vil bestemme, om kineserne, inderne, franskmændene osv. skal have a-kraft – det er jo dog deres beslutning, det er jeg med på. Men det at rejse diskussionen synes jeg er vigtigt. Og jeg synes, at det er meget vigtigt, både fordi vi har så mange steder i verden, hvor der er en stor risiko for spredning, og fordi der, når man ser på klimaspørgsmålet og den globale opvarmning, altså

er mange, som tænker: Kan a-kraft ikke være en løsning for os?

Der vil jeg sige, at det er en meget dårlig løsning, fordi man bytter et stort og globalt miljøproblem ud med en risiko og et andet miljøproblem. Man binder sig også til en teknologi, hvor ressourcerne – og det har vi næsten ikke diskuteret i dag – er meget begrænsede. Altså, hvis man bare tager den a-kraft-kapacitet, der i dag er på globalt plan, så er der anslået uran nok til, at den på det niveau kan køre videre i 70-80 år – nogle siger i lidt længere tid, nogle siger i kortere tid, men det er nogenlunde der, niveauet ligger.

Kl. 14.50

Så man binder sig altså til en ny afhængighed frem for at satse på de teknologier, som kan give mere varige løsninger. Og der synes jeg, som jeg har sagt tidligere, at det er udmærket at koble det her med at sige: Vi bidrager, og vi vil gerne bidrage til en større overførsel af teknologier til ulandene; det gælder vedvarende energi; det gælder højere energieffektivitet; og det gælder energibesparelser. For nok bidrager vi i dag, men det er trods alt på et meget lille plan, og selv om EU klart er begyndt at sende andre signaler, må vi jo også sige, at det her ikke rigtig har sat sig igennem i EU's bistandspolitik.

Det har for den sags skyld heller ikke sat sig rigtig igennem i dansk bistandspolitik. Vi taler om det, ordene er der, men vi har ikke fået vendt skuden, sådan at vi for alvor har erkendt og sagt: Ja, energiforsyning og en bæredygtig energiforsyning er forudsætningen for, at man også kan skabe økonomisk udvikling og økonomisk uafhængighed i den tredje verden, hvad enten vi taler om det meget, meget hårdt ramte kontinent Afrika, hvor under 20 pct. af befolkningen overhovedet har adgang til el, eller vi taler om de ulande, som er i vækst, nemlig Kina, Indien, Brasilien osv., og som jo også har brug for at få deres fattige befolkning ud af fattigdommen. Og det kan ikke lade sig gøre, uden man har energiforsyning. Og vi ved alle sammen, at hvis det skal ske på den måde, vi har gjort det i den rige del af verden, går det rigtig galt for os alle sammen. Så jeg synes også, vi har en moralsk forpligtelse til at tage de her spørgsmål op.

Der er jo mange forskellige måder, man kan gøre det på. Og det er klart, at man kan gøre det på en dårlig måde ved bare at smække et forslag på bordet og sige: Sådan her. Man kan også gøre det på en god måde, hvor man siger: Vi synes, det er vigtigt at tage den her diskussion; vi sy-

nes, det er vigtigt at få ændret formålsparagrafen; og vi ser det som en samlet del af en politik, hvor vi også bistår med at hjælpe ulandene, store som små, mellemrige som fattige, med at få nogle teknologier, som er bæredygtige, og vi tager i øvrigt også vores forpligtelse til at nedbringe udslippet af drivhusgasser på os.

Vi kan jo ikke komme uden om, at en såkaldt fredelig anvendelse af atomkraft også er en kilde til spredning. Lad os bare tage hele konflikten vedrørende Iran, som nu kører på jeg kan snart ikke huske hvilket år, den har kørt rigtig længe. Og her er det jo netop vores frygt, at det kan bidrage til spredning og vi kan få et endnu mere ophedet Mellemøsten end det, vi har i øjeblikket.

Så det er ud fra de her betragtninger, at vi finder det fornuftigt også at tage fat på denne del af atomkraftpolitikken, også selv om det vil være op ad bakke. Der er mange ting, der har været op ad bakke, og der er mange ting, der vil være op ad bakke i den politiske verden. Sådan er det, men man skal starte et eller andet sted.

Jeg har det naturligvis sådan, at jeg og SF gerne vil diskutere: Er der overhovedet en parathed til det her? Hvis man gør det på en lidt anden måde, synes jeg, at det vil være fint, at vi diskuterer det og siger: Kunne man ikke tage det her op i form af en lidt større pakke? Det håber jeg at udenrigsministeren vil være åben for. Det synes jeg i hvert tilfælde kunne være en vej, hvor vi bevæger os fremad i stedet for bare at sige: Det her er for meget op ad bakke; det lader vi simpelt hen ligge.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpelse af straffen for flugtbilister.

Af Kim Christiansen (DF) m.fl.
(Fremsat 13/12 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Efter beslutningsforslaget pålægges jeg som justitsminister at fremsætte et forslag om ændring af færdselsloven, så straffen for trafikanter, som forårsager personskade, og som forlader ulykkesstedet uden at yde hjælp til den tilskadekomne, skærpes til ubetinget fængselsstraf i alle tilfælde og med mulighed for frakendelse af førerretten.

Jeg er meget enig i det hensyn, der ligger bag beslutningsforslaget, nemlig at beskytte trafikofre mod at blive efterladt uden hjælp ved at tildele flugtbilister en mærkbar og dermed forhåbentlig også præventiv straf. Før der tages skridt til lovændringer, har vi imidlertid brug for en nærmere afklaring af, hvad sanktionerne er efter gældende regler og praksis.

Kl. 14.55

Efter straffelovens § 253 kan man straffes, hvis man undlader efter evne at hjælpe nogen, der er i øjensynlig livsfare, eller undlader at foretage sig det nødvendige for at redde en person, der ser ud til at være livløs. Strafferammen i denne bestemmelse blev i 2004 forhøjet fra fængsel i 3 måneder til fængsel i 2 år.

Det følger endvidere af færdselslovens § 9, stk. 1, at trafikanter, der bliver indblandet i et færdselsuheld, straks skal standse og hjælpe tilskadekomne. Overtrædelse af bestemmelsen straffes med bøde eller under skærpede omstændigheder med fængsel i indtil 1 år. Den umiddelbart tilgængelige retspraksis tyder på, at undladelse af at standse og yde hjælp ved personskade straffes med enten betinget eller ubetinget fængselsstraf.

De flugtbilister, som straffes for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, eller straffelovens § 253, vil oftest samtidig blive straffet for den eller de kørselsfejl, som har givet anledning til, at en person er kommet til skade. Der kan f.eks. være tale om en overtrædelse af straffelovens §